

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 14/2017-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. októbra 2017 v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej a zo sudcov Jany Baricovej, Ľudmily Gajdošíkovej, Sergeja Kohuta (sudca spravodajca), Lajosa Mészárosa, Marianny Mochnáčovej, Ladislava Orosza a Rudolfa Tkáčika prerokoval návrh senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, zastúpeného predsedom senátu JUDr. Štefanom Michálikom, na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) a b) Ústavy Slovenskej republiky o súlade § 4 ods. 1, 2 a 3, § 6 ods. 1 a 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, nariadení Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 57 z 27. augusta 2007 (Vestník Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ročník 2007, čiastka 57), č. 117 z 27. augusta 2010 (Vestník Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ročník 2010, čiastka 45), č. 30 z 29. februára 2012 (Vestník Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ročník 2012, čiastka 18) a o súlade § 2 ods. 1, § 10 ods. 1, 8 písm. a) a c) a ods. 10 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov s čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 17 ods. 2, čl. 22 ods. 2, čl. 46, čl. 144 ods. 1 a 2, čl. 152 ods. 4, čl. 153 a čl. 154c ods. 1, a 2 Ústavy slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 47, čl. 49 ods. 2, čl. 51, čl. 52 ods. 1, 3, 4, 5, 6 a 7, čl. 53 a čl. 54 Charty základných práv Európskej únie a takto

r o z h o d o l :

Návrh Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 16. mája 2017 doručený návrh senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), zastúpeného predsedom senátu JUDr. Štefanom Michálikom (ďalej len „navrhovateľ“) na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) a b) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) o súlade § 4 ods. 1, 2 a 3, § 6 ods. 1 a 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o Policajnom zbore“), nariadení Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej aj „ministerstvo vnútra“) č. 57 z 27. augusta 2007 (Vestník Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ročník 2007, čiastka 57), č. 117 z 27. augusta 2010 (Vestník Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ročník 2010, čiastka 45), č. 30 z 29. februára 2012 (Vestník Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ročník 2012, čiastka 18; ďalej len „nariadenia“) a o súlade § 2 ods. 1, § 10 ods. 1, 8 písm. a) a c) a ods. 10 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov [(ďalej len „Trestný poriadok“); označené ustanovenia zákona o Policajnom zbore, označené nariadenia a označené ustanovenia Trestného poriadku (ďalej aj „napadnutá právna úprava“)] s čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 17 ods. 2, čl. 22 ods. 2, čl. 46, čl. 144 ods. 1 a 2, čl. 152 ods. 4, čl. 153, čl. 154c ods. 1 a 2 ústavy, čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 47, čl. 49 ods. 2, čl. 51, čl. 52 ods. 1, 3, 4, 5, 6 a 7, čl. 53 a čl. 54 Charty základných práv Európskej únie [(ďalej len „charta“); označené ustanovenia ústavy, označené ustanovenia dohovoru a označené ustanovenia charty (ďalej aj „referenčné ustanovenia“)].

Z obsahu návrhu a jeho príloh vyplýva, že rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku sp. zn. PK 1 T 20/2014 z 27. októbra 2014 (ďalej len „rozsudok špecializovaného trestného súdu“) bol obžalovaný [REDAKOVANÉ] uznaný vinným zo spáchania zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 a 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, za čo mu bol uložený trest.

Rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 To 1/2015 z 29. mája 2015 (ďalej len „rozsudok o odvolaní“) bol rozsudok špecializovaného trestného súdu zrušený a obžalovaný bol spod obžaloby oslobodený (*per analogiam* bol tiež zrušený ďalší rozsudok špecializovaného trestného súdu a zastavené trestné stíhanie obvineného [REDAKOVANÉ]).

Rozhodujúcim argumentom pre zrušenie rozsudku špecializovaného trestného súdu sa stala *«pochybnosť, či inšpekčná služba ministerstva vnútra [Sekcia kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „sekcia kontroly a inšpekčnej služby“), ktorá vo veci viedla vyšetrowanie, pozn.] zriadená interným predpisom je oprávnená zasahovať do trestného konania úkonmi, ktoré sú výlučne dané orgánom činným v trestnom konaní. Ak sekcia ako orgán priamo podriadený ministrovi vnútra nie je v súlade s č. 6 Dohovoru o ľudských právach (spravodlivý proces), Ústavou Slovenskej republiky, Trestným poriadkom, vzhľadom na jej priamu závislosť na ministrovi vnútra, úkony ktoré v trestnom konaní vykonala, nie sú pre trestné stíhanie použiteľné, lebo nešlo o orgán predpokladaný zákonom.»*.

Odvolací senát najvyššieho súdu v odôvodnení rozsudku o odvolaní poukázal na to, že sekcia kontroly a inšpekčnej služby ako súčasť organizačnej štruktúry Policajného zboru bola podľa jeho názoru nezákonne organizačne presunutá na ministerstvo vnútra. Podľa názoru odvolacieho senátu *„V zmysle nariadenia č. 57 Ministerstva vnútra Slovenskej republiky z 27. augusta 2007 o organizačnom poriadku Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (vestník, ročník 2007, čiastka 57) patrí sekcia do organizačnej štruktúry Ministerstva vnútra.*

Nariadením č. 117 Ministerstva vnútra Slovenskej republiky z 27. augusta 2010 o podriadenosti útvarov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (vestník, ročník 2010, čiastka 45) sa sekcia podriadila priamo ministrovi vnútra. Sekcia podľa organizačnej štruktúry ministerstva vnútra predstavuje jej samostatnú organizačnú zložku, výlučne podriadenú ministrovi vnútra, nezávislú od polície a existujúcu mimo štruktúr Policajného zboru.

V zmysle § 4 ods. 1 zák. č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore je súčasťou policajného zboru služba kriminálnej, finančnej, poriadkovej, dopravnej, železničnej polície, ochrany objektov, hraničnej a cudzineckej polície, osobitného určenia, ochrany určených osôb, inšpekčnej služby a kriminalistický a expertízny ústav. Z organizačnej štruktúry Policajného zboru za roky 2012, 2013 a 2014 vyplýva, že inšpekčná služba v ňom nie je začlenená.

Sekcia na úseku inšpekčnej služby síce využíva informačno-technické prostriedky a zabezpečuje ich používanie, avšak ani z jej kompetencií nevyplýva podávanie aj žiadostí o udelenie súhlasu, ako je na to poukázané nižšie. Nariadenie ministra vnútra Slovenskej republiky č. 30 z 29. februára 2012 (vestník, ročník 2012, čiastka 18) o používaní informačno-technických prostriedkov je podzákonnou právnou normou, ktorá nemôže meniť a dopĺňať zákon.

Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v § 4 ods. 1 predpokladá v rámci organizácie Policajného zboru existenciu inšpekčnej služby, tá však bola presunutá na Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

Zákonom č. 155/2003 Z. z. účinným od 1. júla 2003 bol zmenený obsah § 6 zák. č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore s tým, že služby Policajného zboru uvedené v § 4 ods. 1 a útvary Policajného zboru uvedené v § 4 ods. 1 a ods. 2 riadi prezident Policajného zboru, ak minister neurčí inak. Podľa § 4 ods. 2 zákona o policajnom zbore jednoznačne určuje, že služby Policajného zboru pôsobia v rámci útvarov Policajného zboru, ktoré zriaďuje a zrušuje minister; zároveň určuje náplň ich činností a vnútornú organizáciu.

Minister vnútra v zmysle novelizovaného § 6 zákona o Policajnom zbore, v záujme zabezpečenia flexibility riadiacich vzťahov vždy, ale len v rámci Policajného zboru, určuje, že služby Policajného zboru a útvary Policajného zboru môže okrem prezidenta riadiť aj iný reprezentant Policajného zboru. Podľa § 6 ods. 1 citovaného zákona je Policajný zbor

v konečnom dôsledku podriadený ministrovi vnútra, vždy však prostredníctvom prezidenta Policajného zboru, lebo ministerstvo vnútra je ústredným orgánom štátnej správy podľa § 11 písm. c/ zák. č. 575/2001 Z. z.

Pokiaľ minister vnútra nariadením č. 57 z 27. augusta 2007 zriadil Sekciu kontroly a inšpekčnej služby, úrad inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej služby na ministerstve vnútra a nariadením č. 117 z 27. augusta 2010 ju podriadil priamo ministrovi vnútra, urobil tak v oboch prípadoch bez zákonného podkladu.“

Na už uvedenom základe odvolací senát najvyššieho súdu založil úvahu, podľa ktorej ak sekcia kontroly a inšpekčnej služby bola presunutá na ministerstvo vnútra nezákonne, všetky úkony, ktoré v trestnom konaní vykonala, sú pre trestné stíhanie nepoužiteľné. Z tejto úvahy potom vyplýva výrok rozsudku o odvolaní. Podľa názoru odvolacieho senátu je totiž trestný proces založený na zásade *nullus processus criminalis sine lege*, ergo trestné stíhanie možno viesť iba v súlade so zákonom. Zákonosť trestného stíhania (čl. 17 ods. 2 ústavy) sa podľa názoru odvolacieho senátu obsahovo prekrýva s čl. 46 ústavy, resp. čl. 6 a čl. 7 dohovoru a čl. 14 a čl. 15 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach. Odvolací senát preto vykladá zákonosť ako okolnosť limitujúcu právo na spravodlivý proces. Podľa názoru odvolacieho senátu nezákonnosť v zmysle konania uskutočneného mimo mantinelov zákona, čo navrhovateľ tvrdí, že v prejednávanom prípade nastalo, (keďže zákon o Policajnom zbore mal byť *de facto* zmenený normatívnou internou inštrukciou – nariadením ministerstva vnútra), nemôže viesť k spravodlivému potrestaniu páchatel'a.

Proti rozsudku o odvolaní bolo generálnym prokurátorom Slovenskej republiky a ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky podané dovolanie. Na základe uvedeného najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 2 TdoV 11/2015 zo 6. júna 2016 (ďalej len „rozsudok o dovolaní“) rozsudok o odvolaní zrušil a vec prikázal najvyššiemu súdu na prerokovanie a rozhodnutie v inom zložení senátu (podľa navrhovateľa bez odôvodnenia tohto výroku), pričom v dôvodoch rozhodnutia je argumentované stanoviskom trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 95/2015 z 29. septembra 2015 (ďalej len „zjednocujúce stanovisko“).

Zjednocujúce stanovisko je v porovnaní s rozsudkom o odvolaní založené na takom výklade, ktorý popiera tvrdené nezákonné presunutie sekcie kontroly a inšpekčnej služby a jej postavenie v rámci právneho poriadku legitimizuje. V relevantnej časti zjednocujúceho stanoviska sa uvádza: *«I. Okolnosť, že inšpekčná služba Policajného zboru je nariadením Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len ministerstvo vnútra) zaradená aj do organizačnej štruktúry ministerstva vnútra ako úrad inšpekčnej služby ministerstva vnútra v rámci sekcie kontroly a inšpekčnej služby ministerstva vnútra, je výrazom podriadenosti Policajného zboru ministrovi vnútra Slovenskej republiky (§ 6 ods. 1 zákona č. 171/1993 Zb. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov - ďalej len zákon o Policajnom zbore) a možnosti ministra vnútra určiť, že službu alebo útvar Policajného zboru nebude riadiť prezident Policajného zboru, ale bude riadená „inak“ (§ 6 ods. 2 naposledy označeného zákona). Také zaradenie nič nemení na tom, že inšpekčná služba je súčasťou Policajného zboru ako služba aj útvar tohto zboru (§ 4 ods. 1, ods. 2 zákona o Policajnom zbore) a pri činnosti inšpekčnej služby ide o výkon pôsobnosti (plnenie úloh) Policajného zboru pri odhaľovaní a vyšetrovaní trestných činov (§ 2 ods. 1 písm. b/ a písm. d/ zákona o Policajnom zbore), a to prostredníctvom policajtov (§ 7 ods. 1 zákona o Policajnom zbore).*

II. Vyšetrovateľ Policajného zboru, služobne zaradený do inšpekčnej služby, je policajtom v zmysle § 10 ods. 8 písm. a/ Trestného poriadku a poverený príslušník Policajného zboru, služobne zaradený do inšpekčnej služby, je policajtom v zmysle §10 ods. 8 písm. c/ Trestného poriadku.

III. Žiadosť o súhlas s používaním informačno - technických prostriedkov podľa zákona o ochrane súkromia pred odpočúvaním (zák. č. 166/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov), podávaná prostredníctvom inšpekčnej služby, je podávaná Policajným zborom, a ak je jej vyhovené, informačno - technický prostriedok je používaný Policajným zborom (§ 2 ods. 2, § 4 ods. 4 naposledy označeného zákona).

IV. Riadenie v zmysle § 6 zákona o Policajnom zbore ani riadiace vzťahy v rámci ministerstva vnútra sa netýkajú trestnoprocesných vzťahov, upravených Trestným poriadkom, v rámci ktorých ide o vzťah vyšetrovateľa a prokurátora (§ 230 a iné Trestného poriadku).

V. Okolnosť, že vo veci bol činný policajt ako vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru (§10 ods. 8 písm. a/, písm. c/ Trestného poriadku), aj keď je obvineným príslušník Policajného zboru, nie je dôvodom na zrušenie rozsudku v odvolacom alebo dovolacom konaní, alebo dôvodom na odmietnutie obžaloby a vrátenie veci prokurátorovi v zmysle § 244 ods. 1 písm. h/ Trestného poriadku. Takým dôvodom však môže byť (samostatne alebo v spojení s inými okolnosťami) konkrétna chyba postupu vyšetrovateľa.

VI. Efektívnosť vyšetrovania trestného činu (a teda ani zistenie, resp. obvinenie jeho páchatel'a) v predsúdnom konaní nie je predmetom súdneho prieskumu a v tejto súvislosti nie je možné zabezpečiť ochranu práv poškodeného prostredníctvom všeobecného súdu, postupom podľa Trestného poriadku. To platí bez ohľadu na možnosť poškodeného obrátiť sa v tomto smere na Ústavný súd Slovenskej republiky alebo na Európsky súd pre ľudské práva.»

Navrhovateľ (predseda senátu, ktorému bola vec pridelená po rozhodnutí o dovolaní na nové rozhodnutie o odvolaní) namieta, že podstatou zjednocujúceho stanoviska je odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tdo 42/2015 z 2. júla 2015, v ktorom vecne došlo k hodnoteniu zákonnosti (vtedy právoplatného) rozsudku o odvolaní. Uvedený postup teda považuje za neprijateľný, keďže odvolacie senáty najvyššieho súdu sú podľa jeho názoru, čo sa týka ich vzájomného vzťahu, v rovnakom postavení. Zjednocujúcemu stanovisku tiež vytyka, že bolo prijaté rozdielom len jediného hlasu a že nezohľadňuje judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorá podľa jeho názoru kladie dôraz na praktickú nezávislosť vyšetrovania a absenciu akýchkoľvek väzieb (Ramsahai a iní proti Holandsku z 15. 5. 2007, Mižigárová proti Slovenskej republike zo 14. 12. 2010, Kummer proti Českej republike 25. 7. 2013, Eremiášová a Pechová proti Českej republike zo 16. 2. 2012).

Na základe uvedeného navrhovateľ tvrdí, že uňho vznikla pochybnosť (sporný výklad), či sekcia kontroly a inšpekčnej služby spĺňa atribúty nezávislosti napriek tomu, že podlieha dozoru prokuratúry. V záujme zosúladenia rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu

s ústavným poriadkom Slovenskej republiky, právom Európskej únie, judikatúrou ESĽP a právom rady Európy podáva tento návrh.

Navrhovateľ ďalej tvrdí, že uňho vznikla pochybnosť (sporný výklad), či po rozhodnutí o vylúčení zákonného sudcu, odňatí veci a jej prikázaní inému súdu a nariadení, aby súd rozhodol v inom zložení senátu (§ 31, § 32, § 23 ods. 1 a 2, § 325 a § 388 ods. 2 Trestného poriadku), ktoré nie je náležité, resp. vôbec odôvodnené, vzniká sudcovi, ktorému bola vec takýmto nepreskúmateľným rozhodnutím pridelená (rozumej navrhovateľovi samému, pozn.) postavenie zákonného sudcu v zmysle čl. 48 ods. 1 a čl. 13 ods. 2 ústavy.

Na základe uvedeného navrhovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom podal výklad, či § 4 ods. 1, 2 a 3, § 6 ods. 1 a 2 zákona o Policajnom zbore doplnené nariadeniami ministerstva vnútra č. 57 z 27. augusta 2007 (Vestník Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ročník 2007, čiastka 57), č. 117 z 27. augusta 2010 (Vestník Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ročník 2010, čiastka 45), č. 30 z 29. februára 2012 (Vestník Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ročník 2012, čiastka 18) a § 2 ods. 1, § 10 ods. 1, 8 písm. a) a c) a ods. 10 Trestného poriadku v znení neskorších predpisov sú, resp. nie sú v súlade s referenčnými ustanoveniami, a zároveň podal najvyššiemu súdu výklad čl. 48 ods. 1 a čl. 13 ods. 2 ústavy, čo sa týka postavenia navrhovateľa ako zákonného sudcu v prejednávanej veci.

Vyriešenie sporného výkladu referenčných ustanovení ústavy je podľa názoru navrhovateľa predpokladom zákonného a ústavného rozhodnutia vo veci samej a zároveň sa tým má odstrániť možnosť účastníkom konania podať ústavnú sťažnosť z dôvodu, že v ich veci rozhodoval nezákonný sudca.

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy ústavný súd rozhoduje o súlade zákonov s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

Podľa čl. 125 ods. 1 písm. b) ústavy ústavný súd rozhoduje o súlade nariadení vlády, všeobecne záväzných právnych predpisov ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy s ústavou, s ústavnými zákonmi, s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, a so zákonmi.

Podľa čl. 128 ústavy ústavný súd podáva výklad ústavy alebo ústavného zákona, ak je vec sporná. Rozhodnutie ústavného súdu o výklade ústavy alebo ústavného zákona sa vyhlasuje spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov. Výklad je všeobecne záväzný odo dňa jeho vyhlásenia.

Podľa čl. 144 ods. 2 ústavy ak sa súd domnieva, že iný všeobecne záväzný právny predpis, jeho časť alebo jeho jednotlivé ustanovenie, ktoré sa týka prejednávanej veci, odporuje ústave, ústavnému zákonu, medzinárodnej zmluve podľa čl. 7 ods. 5 alebo zákonu, konanie preruší a podá návrh na začatie konania na základe čl. 125 ods. 1. Právny názor ústavného súdu obsiahnutý v rozhodnutí je pre súd záväzný.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých

prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Ústavný súd v prípade predloženého návrhu stál pred vyriešením otázky správnej kvalifikácie podania (čo sa týka subsumpcie podania pod konkrétny typ konania pred ústavným súdom) a následne pred vysporiadaním sa s jeho petitom a odôvodnením. Navyše pri posúdení správnej kvalifikácie podania stál pred otázkou nachádzania optimálneho riešenia medzi posúdením podania podľa jeho obsahu, resp. formy, vedomý si materiálnej potreby prihliadania na obsah podania na jednej strane a na strane druhej aj explicitných formálnych požiadaviek na vec sa vzťahujúcej úpravy dotknutých typov konaní.

Návrh je osobitý tým, že sa formálne javí byť návrhom na začatie konania o súlade právnych predpisov, obsahovo, avšak tiež len naoko, sa domáha výkladu referenčných ustanovení ústavy (reálne sa domáha posúdenia, ktorá z dvoch predostretých výkladových verzií je správna) a miestami zároveň obsahuje prvky konania o sťažnostiach (fyzických osôb a právnických osôb). Ústavný súd sa teda prihliadajúc na formu a obsahové jadro podania zaoberal splnením podmienok konania vo vzťahu ku všetkým dotknutým typom konaní pred ústavným súdom – konania o súlade právnych predpisov (čl. 125 ods. 1 ústavy), ako aj konania o výklade ústavy alebo ústavných zákonov (čl. 128 ústavy) a na miestach, kde to bolo potrebné, sa vysporiadaval s okolnosťami presahujúcimi do konania o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb (čl. 127 ods. 1 ústavy).

Vo vzťahu ku konaniu o súlade právnych predpisov ústavný súd konštatuje, že podľa čl. 130 ods. 1 písm. d) ústavy ústavný súd začne konanie, ak podá návrh na začatie konania súd. V zmysle § 18 ods. 1 písm. d) v spojení s § 19 zákona o ústavnom súde ústavný súd začne konanie, ak návrh podá súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou, pričom súdom podľa § 18 ods. 1 písm. d) sa rozumie príslušný senát alebo samosudca. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak osoby uvedené v § 18 ods. 1 písm. a) až g) dospejú k názoru, že právny predpis nižšej právnej sily nie je v súlade s právnym predpisom vyššej

právnej sily alebo s medzinárodnou zmluvou, môžu podať ústavnému súdu návrh na začatie konania.

Ústavný súd zdôrazňuje, že každý návrh na začatie konania pred ústavným súdom musí bez výnimky spĺňať všeobecné náležitosti, ktoré sa týkajú formy a obsahu návrhu na začatie konania pred ústavným súdom. Pokiaľ ide o obsahové náležitosti, v zmysle § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh na začatie konania pred ústavným súdom musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Z § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyplýva, že odôvodnenie každého návrhu na začatie konania pred ústavným súdom (vrátane odôvodnenia návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov) je neoddeliteľnou súčasťou návrhu na začatie konania pred ústavným súdom (m. m. PL. ÚS 9/2012, PL. ÚS 1/2014, PL. ÚS 7/2014). Zo zákona o ústavnom súde nemožno vyvodit', aby za odôvodnenie návrhu na začatie konania pred ústavným súdom mohlo byť považované iné než to odôvodnenie, ktoré je obsiahnuté priamo v návrhu na začatie konania pred ústavným súdom (m. m. PL. ÚS 46/2015). Ústavný súd už mnohokrát vo svojej doterajšej judikatúre uviedol, že návrh na začatie konania, ktorý neobsahuje kvalifikované odôvodnenie, nespĺňa podstatnú náležitosť ustanovenú v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde (IV. ÚS 359/08).

Ústavný súd konštatuje, že návrh nespĺňa zákonom predpísané náležitosti pre tento typ konania. Návrh neobsahuje žiadne odôvodnenie, pretože okrem poukázania na obsah protichodných záverov v jednom z rozhodnutí najvyššieho súdu (rozsudku o odvolaní) a následne vydaného zjednocujúceho stanoviska v ňom navrhovateľom samým nie sú vyslovené žiadne konkrétne tvrdenia, ktoré by obsahovo aspoň naznačovali, v čom vidí v prejednávanej veci neústavnosť napadnutej právnej úpravy.

Čo sa týka odôvodnenia návrhu odkázaním na obsah iných rozhodnutí, ústavný súd už v tomto aspekte viackrát vo vzťahu k podaniam všeobecných súdov judikoval, že v zmysle § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde navrhovateľ nedisponuje možnosťou „žiadať“ ústavný súd o to, aby za odôvodnenie jeho návrhov na začatie konania o súlade právnych predpisov bolo považované odôvodnenie právoplatného uznesenia tvoriace prílohu jeho návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov (PL. ÚS 46/2015, PL. ÚS 2/2017, m. m. tiež PL. ÚS 3/2017).

Avšak aj bez ohľadu na práve uvedené, čo sa týka obsahu týchto iných (do návrhu vtelených) rozhodnutí, výklad obsiahnutý v zjednocujúcom stanovisku, keďže v ňom nie je tvrdý rozpor napadnutej právnej úpravy s ústavou, nemá z hľadiska konania o súlade právnych predpisov význam. Čo sa týka odôvodnenia rozsudku o odvolaní, z jeho obsahu nie je možné vyabstrahovať žiadne konkrétne tvrdenia spochybňujúce ústavnosť navrhovateľom napadnutej právnej úpravy zákona o Policajnom zbore a Trestného poriadku (ústavnosť interných inštrukcií ústavný súd v konaní o súlade právnych predpisov neposudzuje).

Existencia názorovo prekonanej judikatúry, pomer hlasov pri prijatí zjednocujúceho stanoviska ani navrhovateľov názor na kvalitu zohľadnenia či nezohľadnenia judikatúry EŠLP v zjednocujúcom stanovisku neodôvodňujú záver o neústavnosti napadnutej právnej úpravy. Skutočnosť, že navrhovateľ možno sympatizuje s odôvodnením obsiahnutým v rozsudku o odvolaní (môže sa tak zdať, aj keď to prejudiciálne nevyslovil, čo je v zmysle už uvedeného tak isto považované za nedostatok odôvodnenia; m. m. PL. ÚS. 15/2016) a z toho vyplývajúca požiadavka na preskúmanie ústavnej konformity právneho názoru vyjadreného v zjednocujúcom stanovisku v konaní o súlade právnych predpisov je požiadavkou mimo ústavou stanovených hraníc tohto konania. Ústavný súd v konaní o súlade právnych predpisov nepreskúmava súlad výkladu právnych predpisov s ústavou (ústavnú konformitu výkladu právnych predpisov preskúmava v konaniach o sťažnostiach).

Obdobne, čo sa týka napadnutia súladu nariadení ministerstva vnútra s referenčnými ustanoveniami, je treba poznamenať, že ide o interné inštrukcie, ktorým chýba všeobecná

záväznosť. Napadnuté nariadenia ministerstva vnútra preto ústavný súd nepreskúmava v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 písm. b) ústavy.

Ústavný súd majúc na zreteli uvedené skutočnosti pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že návrh navrhovateľa na začatie konania o súlade právnych predpisov odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí a nedostatku právomoci ústavného súdu na jeho prerokovanie.

Vo vzťahu ku konaniu o výklad ústavy alebo ústavného zákona je vecne opätovne iba poukázané na dvojaký výklad podústavného práva, jeden obsiahnutý v rozsudku o odvolaní a druhý v zjednocujúcom stanovisku (a na to nadväzujúcu aplikáciu napadnutej právnej úpravy trestného poriadku). Uvedený rozkol sa navrhovateľ snaží preniesť do roviny ústavnosti. Ústavného súdu sa prejudiciálne (keďže vo veci dosiaľ nerozhodol) pýta, ktorá z dvoch predostretých výkladových verzií by bola v prejednávanej veci ústavne konformnou. V ostatnej časti návrhu je zámer navrhovateľa ešte o niečo viac zrejmy. V nej explicitne uvádza, že žiada o výklad, či absencia odôvodnenia výroku o pridelení prejednávanej veci senátu, ktorému predsedá, zakladá tomuto senátu postavenie zákonného sudcu (tejto časti návrhu sa ústavný súd venuje ako poslednej).

Účelom konania o výklad ústavy a ústavných zákonov je podať taký výklad ústavy alebo ústavných zákonov, ktorý pre budúcnosť odstráni spor medzi orgánmi verejnej moci o tom, ako vykladať a používať ich ústavné kompetencie alebo právomoci v konkrétnej veci. V takej veci muselo dôjsť k pochybnostiam, akým spôsobom môže konkrétny ústavný činiteľ alebo iný orgán verejnej moci vykonať ústavou alebo ústavným zákonom zverenú kompetenciu alebo právomoc, čo je potvrdené tým, že ústavný súd prijme návrh na výklad ústavy alebo ústavného zákona na ďalšie konanie (PL. ÚS. 14/06).

Ústavný súd z odôvodnenia návrhu usúdil, že problematickým v prejednanom prípade nie je výklad ústavy a ústavných kautel. Nejednotnosť názoru rozdielnych senátov (a sudcov) najvyššieho súdu na výklad právnej úpravy vyplýva z ich nejednotného názoru

na vhodnosť, resp. nevhodnosť úpravy postavenia sekcie kontroly a inšpekčnej služby prostredníctvom interných inštrukcií ministerstva vnútra.

Teda na zreteľ je treba vziať tú skutočnosť, že divergencia názorov na vhodnosť úpravy postavenia sekcie kontroly a inšpekčnej služby sa prejavila v protichodných záveroch vyjadrených v rôznych rozhodnutiach najvyššieho súdu. Najvyšší súd tak pristúpil k prijatiu zjednocujúceho stanoviska. Navrhovateľ sa prostredníctvom konania o výklad ústavy a ústavných zákonov domáha prieskumu, ktorý právny názor je správny.

Ústavný súd, vychádzajúc z už uvedených záverov, uvádza, že základný problém nie je v hierarchickom zaradení inšpekčnej služby ministerstva vnútra, ale ten je v zákone. Iba Národná rada Slovenskej republiky je oprávnená meniť a novelizovať zákon, preto iniciatíva na jeho zmenu by mala smerovať k tomuto zákonodarnému orgánu.

Ústavný súd na tomto mieste musí zdôrazniť, že zásadne v súlade s princípom právneho štátu zakotveným v čl. 2 ods. 2 ústavy, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, do právomoci iných orgánov verejnej moci nezasahuje. Ústavnému súdu nepatrí zjednocovať právne názory senátov najvyššieho súdu, keďže táto úloha je zákonom č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (§ 21 ods. 3) zverená kolégiám najvyššieho súdu (III. ÚS 51/2017). Právomoc ústavného súdu na revíziu najvyšším súdom uplatňovaného výkladu právnej úpravy pri ochrane základných práv a slobôd nastupuje v konaní o sťažnostiach subsidiárne po tom, čo si najvyšší súd v prejednávanej veci zvolí konkrétnu interpretačnú alternatívu a tú na vec aj aplikuje, t. j. vo veci rozhodne (napr. I. ÚS 237/2017, I. ÚS 19/2017).

Ústavný súd majúc na zreteli uvedené skutočnosti pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že návrh navrhovateľa na začatie konania o výklad ústavy alebo ústavných zákonov odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jeho prerokovanie.

Napokon, ústavnému súdu ostáva vysporiadať sa aj s navrhovateľom tvrdenou absenciou odôvodnenia výroku o pridelení veci jeho senátu (tvrdená arbitralita v pridelení veci).

Čo sa týka konania o súlade právnych predpisov, navrhovateľ nenapáda žiadnu konkrétnu právnu úpravu, na základe ktorej došlo k prideleniu veci a ktorá by zároveň mala byť v nesúlade s ústavou (čo zakladá dôvod na odmietnutie návrhu pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí) a, čo sa týka konania o výklad ústavy alebo ústavných zákonov, navrhovateľ žiada od ústavného súdu incidentné posúdenie, či mu v pridelenej veci podľa jeho názoru arbitrárnym rozhodnutím vzniklo postavenie zákonného sudcu (čo zakladá dôvod pre odmietnutie návrhu pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jeho prerokovanie v dotknutom type konania).

Ústavný súd okrem už uvedeného k tvrdenej námietke uvádza, že sama osebe by mohla byť spôsobilou byť na ujmu obžalovanému (ak by k porušeniu jeho základných práv v konaní naozaj došlo, čo však v tomto prípade nehodnotí). Dotknutý subjekt konania pred všeobecnými súdmi sa zjednaná nápravy v tomto smere môže domáhať prostredníctvom individuálnej sťažnosti. Všeobecnému súdu preto v tomto prípade nenáleží oprávnenie iniciovať (namiesto obžalovaného) konanie o sťažnosti pred ústavným súdom, ktoré by prebehlo zastreto vo forme konania o súlade právnych predpisov alebo konania o výklad ústavy alebo ústavných zákonov (m. m. II. ÚS 745/2016).

Ústavný súd majúc na zreteli uvedené skutočnosti pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že návrh navrhovateľa vo vzťahu k tvrdenej arbitralite v pridelení veci odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí a nedostatok právomoci ústavného súdu na jeho prerokovanie.

Ústavný súd tiež dodáva, že keďže je návrh vo vzťahu ku každému z dotknutých typov konaní pred ústavným súdom v istom (už vytknutom smere) imperfektný, je celkom zbytočná snaha o jeho násilné vtesnanie do mantinelov jediného typu konania. Na prvý

pohľad javiaca sa nemožnosť subsumpcie návrhu pod konkrétny typ konania je totiž dôsledkom imperfekcie podania. Z tohto uhla pohľadu je potom irelevantné, či ústavný súd rozhodol o podaní ako o návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov či návrhu na začatie konania o výklad ústavy alebo ústavných zákonov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. októbra 2017